

СИЛАБУС З ДИСЦИПЛІНИ

БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ

I семестр 2023-2024 навчального року

освітній рівень другий (магістр)

галузь знань 07 Управління та адміністрування

спеціальність 071 Облік і оподаткування, 075 Маркетинг, 073 Менеджмент

освітня програма:

- Облік, аудит і оподаткування банків і фінансових установ (ОАіОБФУ)
- Маркетинг (М) - Менеджмент організацій і адміністрування (МОА)

Час та аудиторія проведення занять: Згідно розкладу - <http://rasp.kart.edu.ua/>

1. Команда викладачів:

Команда викладачів:
Лектор: Зоріна Олена Іванівна
Контакти: zorina@kart.edu.ua

Курс бізнес-планування пропонує алгоритм розв'язання проблем, пов'язаних із розробкою бізнес-плану за міжнародними стандартами. У ньому крок за кроком подається процедура підготовки бізнес-плану. Матеріал курсу дає уявлення про інформацію, необхідну для розробки бізнес-плану, і поради щодо її доступнішого викладу; містить рекомендації щодо формування структури бізнес-плану; розглядає питання, до яких підприємцеві потрібно особливо уважно поставитися під час підготовки бізнес-плану; визначає, до чого будуть особливо чутливими читачі бізнес-плану і на основі чого вони прийматимуть рішення про фінансування проекту. Саме для того, щоб розвинути в слухачів практичні навички складання бізнес-плану, в навчальні плани магістерських програм і запроваджено цей курс. **Головне призначення цього курсу** - курс дасть необхідний рівень теоретичних знань і набуття практичних навичок бізнес-планування, які входять у компетенцію фахівця-економіста.

Курс «Бізнес-планування» дозволяє студентам сформувати систему знань про методiku і технологію розробки бізнес-плану, про зміст його розділів, а також навичок і вмінь складання бізнес-плану підприємницького проекту. Також вивчаються питання управління фінансами малого підприємництва, податкової політики держави відносно суб'єкту підприємницької діяльності, інноваційного підприємництва. Приділяється увага процедурі банкрутства підприємств, конкуренції, комерційної таємниці.

Метою викладання дисципліни є надання майбутнім спеціалістам теоретичних знань щодо традиційних аспектів функціонування підприємництва в Україні та практичних навичок для відкриття власної справи.

Завдання курсу:

- формування навичок комплексного підходу до організації власного бізнесу;
- необхідність і доцільність використання бізнес-планів для сучасного здійснення власного бізнесу;
- ознайомлення студентів з механізмом розробки бізнес-планів;
- формування у студентів творчого підходу до розробки окремих складових бізнес-плану.

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні **компетентності** студентів:

1. Інтегральна компетентність - здатність до аналізу і синтезу, базові загальні знання, навички управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел), здатність застосовувати знання на практиці, дослідницькі навички і уміння, здатність до навчання, здатність пристосовуватись до нових ситуацій, здатність працювати самостійно, бажання досягти успіху;

2. Загальні компетентності:

- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій, здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

- здатність до критичного осмислення проблем у навчанні та професійній діяльності та на межі предметних галузей;
- здатність працювати з інформацією різних видів, у тому числі в глобальних комп'ютерних мережах;
- здатність здійснювати комунікаційну діяльність;
- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності), діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- вміння проводити дослідження галузевого, регіонального та міжнародного характеру та масштабу.

3. Спеціальні (фахові) компетентності:

- здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.
- здатність використовувати математичний інструментарій для дослідження економічних процесів, розв'язання прикладних економічних та оптимізаційних завдань в сфері планування;
- здатність проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень;
- здатність застосовувати та формувати інформаційну підтримку управління інвестиційним проектом з використанням сучасного технічного та методичного інструментарію;
- здатність здійснювати контроль господарської діяльності як функції управління підприємством з метою забезпечення його ефективного функціонування, оцінки результатів роботи, виконання планів, визначення порушень прийнятих норм і стандартів;
- здатність підтримувати належний рівень економічних знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Чому ви маєте обрати цей курс?

Мрії відкрити свою справу і перестати працювати «на компанію» стикається з суворою реальністю: згідно зі статистикою, більше 70% нових підприємств протягом трьох років зазнають невдачі і йдуть з ринку. Як правило, значна частина помилок відбувається на початковому етапі, а величезна кількість інвесторів відмовляється вкладати кошти в перспективні проекти через відсутність грамотного бізнес-плану.

Даний курс дозволить слухачам, які бажають запустити власний бізнес, отримати ключові компетенції в області планування і створення бізнес-плану, а також ознайомить з усіма складнощами процесів бізнес-планування. Також, даний курс буде корисний студентам і допитливим людям, які, не тільки поновлять свої знання, а й, можливо, задумаються над комерціалізацією власних ідей. Курс включає в себе основи планування, а також вичерпний спектр знань для формування повноцінного бізнес-плану.

Від здобувачів очікується: базове розуміння економіки, а також обізнаність в питаннях планування та економіки підприємства.

Розуміння майбутнього підприємця своїх фінансових цілей є основою стратегії розвитку бізнесу.

Команда викладачів і ваші колеги будуть готові надати будь-яку допомогу з деякими з найбільш складних аспектів курсу по електронній пошті, на форумі і особисто - у робочий час.

Організація навчання

Курс бізнес-планування вивчається з вересня по грудень, який дасть студентам необхідний рівень теоретичних і практичних знань з бізнес-планування та включає вивчення ризиків та планування і т.д. для застосування в сучасній бізнес - практиці.

Курс складається з однієї лекції та одного практичного заняття на тиждень. Він супроводжується текстовим матеріалом, презентаціями індивідуальними та груповими завданнями. Студенти матимуть можливість застосовувати отримані знання та вирішувати практичні завдання протягом обговорень в аудиторії та розв'язання індивідуального завдання.

Теми курсу за модулями

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Об'єктивні засади та сутність підприємництва

ТЕМА 1. Розвиток малого бізнесу в Україні

ТЕМА 2. Сутність підприємництва

ТЕМА 3. Функції та правовий статус підприємця

Змістовний модуль 2. Загальні умови підприємницької діяльності та основні види підприємств

ТЕМА 1. Підприємницька ідея та механізм її втілення

Модуль 2.

ТЕМА 2. Бізнес-планування у підприємницькій діяльності

ТЕМА 3. Вибір організаційної форми бізнесу

Змістовний модуль 3. Зовнішні чинники підприємницької діяльності

ТЕМА 1. Технологія заснування власної справи

ТЕМА 2. Посередники та посередницька діяльність

ТЕМА 3. Коопераційні зв'язки суб'єктів підприємництва

Бізнес-планування

схема курсу

Поміркуй	Лекції	Виконай
	Запрошені лектори	
	Довідковий матеріал	
	Презентації	
	Обговорення в аудиторії	
	Групові завдання	
	Індивідуальні завдання	
	Індивідуальні консультації	
	Іспит	

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті Університету (<http://kart.edu.ua>), включаючи навчальний план, лекційні матеріали, презентації, завдання та правила оцінювання курсу)

Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати підчас підготовки для обговорення в аудиторії. Необхідна підготовка повинна бути завершена до початку наступної лекції.

Лекції та практичні заняття

Список основних лекцій курсу наведений нижче. Пильнуйте за змінами у розкладі.

Денна форма здобуття освіти

Тиждень	Кількіст	Тема лекції	Кількіст	Тема практичних, семінарських та лабораторних занять
1	2	Загальна характеристика розвитку малого бізнесу в Україні. Роль малого бізнесу в розвитку економіки та суспільства. Загальні умови розвитку підприємництва.	2	Загальна характеристика розвитку малого бізнесу в Україні. Роль малого бізнесу в розвитку економіки та суспільства. Загальні умови розвитку підприємництва.
2	2	Чинники підтримки державою малого підприємництва в Україні. Проблеми розвитку малого бізнесу в Україні	2	Загальна характеристика розвитку малого бізнесу в Україні
3	2	Сутність, еволюція, функції та принципи підприємництва	2	Сутність, еволюція, функції та принципи підприємництва
4	2	Особа підприємця. Бізнесмен, підприємець, менеджер. Загальні риси та різниці. Якості підприємця	2	Особа підприємця. Бізнесмен, підприємець, менеджер. Загальні риси та різниці. Якості підприємця
Модульний контроль знань				
5	2	Пошук підприємницької ідеї. Підприємництво як процес. Методи пошуку підприємницької ідеї Оцінка підприємницьких ідей	2	Сутність, еволюція, функції та принципи підприємництва
6	2	Розробка бізнес-плану. Необхідність і цілі розробки бізнес-плану. Інформація для складання бізнес-плану.	2	Пошук підприємницької ідеї. Підприємництво як процес. Методи пошуку підприємницької ідеї. Оцінка підприємницьких ідей
7	2	Розробка бізнес-плану. Фактори, які визначають зміст бізнес-плану. Основні вимоги до складання бізнес-плану	2	Розробка бізнес-плану. Необхідність і цілі розробки бізнес-плану. Інформація для складання бізнес-плану.
8	2	Розробка бізнес-плану. Структура бізнес-плану. Коротка характеристика основних	2	Розробка бізнес-плану. Структура бізнес-плану. Коротка характеристика основних розділів

	розділів бізнес-плану.	бізнес-плану.
Модульний контроль знань		

Заочна форма здобуття освіти

Тиждень	Кількість	Тема лекції	Кількість	Тема практичних, семінарських та лабораторних занять
1	2	Сутність, еволюція, функції та принципи підприємництва	2	Сутність, еволюція, функції та принципи підприємництва
2	2	Особа підприємця. Бізнесмен, підприємець, менеджер. Загальні риси та різниці. Якості підприємця	2	Особа підприємця. Бізнесмен, підприємець, менеджер. Загальні риси та різниці. Якості підприємця
3	2	Пошук підприємницької ідеї. Підприємництво як процес. Методи пошуку підприємницької ідеї Оцінка підприємницьких ідей	2	Пошук підприємницької ідеї. Підприємництво як процес. Методи пошуку підприємницької ідеї. Оцінка підприємницьких ідей
4	2	Розробка бізнес-плану. Необхідність і цілі розробки бізнес-плану. Інформація для складання бізнес-плану.	2	Розробка бізнес-плану. Необхідність і цілі розробки бізнес-плану. Інформація для складання бізнес-плану.
5	2	Розробка бізнес-плану. Фактори, які визначають зміст бізнес-плану. Основні вимоги до складання бізнес-плану	2	Розробка бізнес-плану. Структура бізнес-плану. Коротка характеристика основних розділів бізнес-плану.

Правила оцінювання

Методи контролю: усне опитування, поточний контроль, модульний контроль (тести), підсумкове тестування, іспит.

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D

	<u>Достатньо</u> – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	<u>Незадовільно</u> – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	<u>Незадовільно</u> - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Завдання на самостійну роботу:

Самостійна робота студентів сприяє поглибленню знань з дисципліни шляхом поєднання теоретичної та практичної складових для вирішення індивідуальних завдань. Мета виконання індивідуальних завдань – набуття практичних навиків самостійного складання системи взаємопов'язаних операційних та фінансових бюджетів на основі індивідуальних вихідних даних. Результати виконання індивідуального завдання оформлюються згідно із методичними вказівками до виконання розрахункових робіт та подаються викладачу не пізніше ніж за два тижні до закінчення семестру.

Оцінювання самостійної роботи проводиться на заключному практичному занятті на основі перевірки правильності виконання роботи та усного захисту. За вчасне та вірне виконання завдання нараховується **20 балів до поточного модульного контролю**. За вчасне та частково вірне виконання – від 15 до 25 балів. За невиконане завдання бали не нараховуються. Необхідний обсяг виконання завдання складає 50% на перший модульний контроль і 100% на другий модульний контроль. Перебіг поточного виконання завдання та питання для обговорення надсилаються на e-mail викладача або перевіряються ним особисто.

Відвідування лекцій:

Бали за цю складову нараховуються взагалі, якщо студент не відвідував більш 50% лекційних занять у модулі без поважних причин. За відвідування кожної лекції нараховується 1 бал. **Максимальна сума становить 15 балів.**

Ступінь залученості:

Мета участі в курсі – залучити вас до дискусії, розширити можливості навчання для себе та своїх однолітків та дати вам ще один спосіб перевірити свої погляди на питання застосування бізнес-планування в сучасних умовах. Участь буде оцінюватися на основі кількості та вірності ваших відповідей. Питання, хоча й заохочуються, однак не оцінюються в цьому блоці. Ми намагаємося надати всім студентам рівні та справедливі можливості для підвищення власною залученості. **Максимальна сума становить 10 балів.**

Практичні заняття:

Оцінюються за відвідуваннями (до 3 балів), ступенем залученості (до 7 балів) та стислою презентацією виконаного завдання (до 5 балів). Ступінь залученості визначається участю у роботі дискусійного клубу з питань застосування маркетингових Інтернет-комунікацій. **Максимальна сума становить 15 балів.**

Якщо студент пропустив практичне заняття для отримання балів за нього він повинен самостійно відпрацювати матеріал, що розглядався на занятті; виконати індивідуальне завдання – підготувати доповідь відповідно до теми календарного плану. Доклад оцінюється максимально до **5 балів.**

Модульне тестування:

Оцінюються за вірними відповідями на тестові модульні питання (20 питань в тесті, кожна вірна відповідь оцінюється в 2 бали). **Максимальна кількість становить 40 балів за модуль.**

Іспит:

Студент отримує залік за результатами модульного 1-го та 2-го контролю шляхом накопичення балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент становить 100 (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів тестування). Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає заліковий бал. Якщо студент не погоджується із запропонованими балами він може підвищити їх на заліку, відповівши на питання викладача (додаток 1).

Програмні результати навчання:

1. Знання у сфері управління та адміністрування для аналізу та синтезу ключових концепцій розвитку організації (фірми) та механізмів їх реалізації з можливістю критичного осмислення.
2. Здатність демонструвати належний рівень володіння інформаційно-комунікаційними технологіями в процесі управління групами та організаціями в цілому.
3. Вміння використовувати в чітко окресленому контексті основні поняття, принципи, методи дослідження та аналізу складних об'єктів і явищ для розв'язання прикладних і наукових завдань у 6 менеджменті.
4. Навички діагностування ймовірності появи відхилень від поставлених цілей функціонування організації та розробки обґрунтованих превентивних управлінських рішень.
5. Здатність застосувати знання та розуміння складових і механізмів адміністрування й управління та суміжних галузей, задля використання міждисциплінарних зв'язків між спорідненими науками.
6. Уміння організувати ефективне комунікативне середовище для спілкування в усній та письмовій формах, на українській та іноземних мовах, координувати та регулювати взаємовідносини з контактними аудиторіями
7. Вміння працювати самостійно, творчо застосовувати знання на практиці, розвивати самоорганізацію та особисту психологічну стійкість в стресових ситуаціях, зберігати трудову активність у непередбачуваних ситуаціях та усвідомлення необхідності в саморозвитку
8. Здатність застосувати знання та розуміння понять економічного моделювання і прогнозування та демонструвати належний рівень майстерності в осмисленні проблем, формулювати їх логічно й отримувати рішення за допомогою відповідних методів.
9. Уміння розвивати лідерські якості, генерувати нові ідеї, проваджувати дослідницьку та/або інноваційну діяльність, розробляти та реалізовувати проекти, спрямовані на розвиток внутрішнього конкурентного потенціалу організації
10. Уміння управляти та контролювати фінансову, виробничо-торговельну, інформаційну, зовнішньоекономічну та інші діяльності фірми (організації) в умовах конкурентного середовища
11. Здатність до системного аналізу діяльності господарської одиниці для прийняття раціональних управлінських рішень та побудови оптимальних організаційно-управлінських моделей
12. Володіння методикою розробки бізнес-планів, стартапів, створення нових та розвитку існуючих підприємств, організацій.

13. Уміння відбирати й аналізувати інформацію, узагальнювати і критично оцінювати результати наукових експериментів, розробляти методики та методичні рекомендації щодо впровадження результатів наукових досліджень у діяльність бізнес-структур

Команда викладачів:

Зоріна Олена Іванівна (<http://kart.edu.ua/m-ua/zav-kaf-m-ua>). Отримала ступінь д.е.н. за спеціальністю 08.00.03 – «Економіка та управління національним господарством» в УкрДУЗТ у 2012 році. Напрямки наукової діяльності: вантажні перевезення залізничним транспортом; удосконалення експлуатаційної роботи залізничного транспорту; маркетингові дослідження ринку транспортних послуг; рекламна діяльність; маркетингова логістика.

Кодекс академічної доброчесності

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням:

<http://kart.edu.ua/documentu-zvo-ua>

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <http://do.kart.edu.ua/>

Питання з дисципліни «Бізнес-планування» для проведення екзамену

1. Роль малого бізнесу у розвитку економіки країни.
2. Загальні принципи підприємництва.
3. Загальні умови розвитку підприємства в суспільстві.
4. Питання підтримки малого бізнесу в Україні.
5. Проблеми розвитку малого бізнесу в країні.
6. Сутність та функції підприємництва.
7. Види підприємницької діяльності.
8. Бізнесмен, підприємець, менеджер: хто вони?
9. Якості підприємця.
10. Скриті риси підприємця.
11. Підприємництво як процес.
12. Що таке бізнес-план і для чого він потрібен?
13. Інформація, яка потрібна для розробки бізнес-плану.
14. Основні вимоги до розробки бізнес-плану, його розділи.
15. Структура бізнес-плану: резюме, опис товару та ринку (на конкретному прикладі).
16. Структура бізнес-плану: виробничий та організаційний плани (на конкретному прикладі).
17. Структура плану маркетингу (на конкретному прикладі).
18. Ризики в підприємницькій діяльності.
19. Структура бізнес-плану: конкуренція та конкуренти.
20. Структура бізнес-плану: фінансовий план.
21. Суб'єкти підприємницької діяльності.
22. Загальні форми і принципи підприємницької діяльності.
23. Приватнопідприємницька діяльність на Україні, її переваги.
24. Індивідуальна приватнопідприємницька діяльність, її недоліки.
25. Господарські товариства: поняття й особливості.
26. Етапи створення акціонерних товариств.
27. Особливості функціонування акціонерних товариств. Види АТ.
28. Особливості створення і функціонування товариств з обмеженою відповідальністю.